

התפקיד הקשה והמסוכן במשכן

"ואתה הפקד את הלויים על משכן העדות ועל כל כליו ועל כל אשר לו המה ישאו את המשכן ואת כל כליו והם ישרתוהו וסביב למשכן יחנו. ובנסוע המשכן יורידו אותו הלוויים ובחנות המשכן יקימו אותו הלוויים והזר הקרב יומת.

ולקחת משפחת העמרמי ומשפחת היצהרי ומשפחת החברוני ומשפחת העוזאלי אלה הם משפחות הקהתי. במספר כל זכר מבן חודש ומעלה שמונת אלפים ושש מאות שומרי משמרת הקודש. משפחות בני קהת יחנו על ירך המשכן תימנה. ונשיא בית אב למשפחות הקהתי אליצפן בן עוזאל. ומשמרתם הארון והשולחן והמנורה והמזבחות וכלי הקודש אשר ישרתו בהם והמסך וכל עבודתו.

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמור. נשוא את ראש בני קהת מתוך בני לוי למשפחותם לבית אבותם. מבן שלוששים שנה ומעלה ועד בן חמישים שנה כל בא לצבא לעשות מלאכה באוהל מועד. זאת עבודת בני קהת באוהל מועד קודש הקודשים. (ובא אהרן ובניו בנסוע המחנה והורידו את פרוכת המסך וכסו בה את ארון העדות. ונתנו עליו כסוי עור תחש ופרשו בגד כליל תכלת מלמעלה ושמם בדיו. ועל שולחן הפנים יפרשו בגד תכלת ונתנו עליו את הקערות ואת הכפות ואת המנקות ואת קשוות הנסך ולחם התמיד עליו יהיה.

ופרשו עליהם בגד תולעת שני וכסו אותו במכסה עור תחש ושמם את בדיו. ולקחו בגד תכלת וכסו את מנורת המאור ואת נרותיה ואת מלקחיה ואת מחתותיה ואת כלי שמנה אשר ישרתו לה בהם. ונתנו אותה ואת כל כליה אל מכסה עור תחש ונתנו על המוט. ועל מזבח הזהב יפרשו בגד תכלת וכסו אותו במכסה עור תחש ושמם את בדיו. ולקחו את כל כלי השרת אשר ישרתו במ בקודש ונתנו אל בגד תכלת וכיסו אותם במכסה עור תחש ונתנו על המוט. ודשנו את המזבח ופרשו עליו בגד ארגמן. ונתנו עליו את כל כליו אשר ישרתו עליו בהם את המחנות את המזלגות ואת היעים ואת המזרקות כל כלי המזבח ופרשו עליו כסוי עור תחש ושמם בדיו). וכילה אהרן ובניו לכסות את הקודש ואת כל כלי הקודש בנסוע המחנה ואחרי כן יבואו בני קהת לשאת ולא יגעו אל הקודש ומתו אלה משא בני קהת.

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמור. אל תכריתו את שבט משפחות הקהתי מתוך הלוויים. וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו בגשתם את קודש הקודשים אהרן ובניו יבואו ושמם אותם איש איש על עבודתו ואל משאו. ולא יבואו לראות כבלע את הקודש ומתו."

בני לוי נבחרו לשרת במשכן ומתוך בני לוי נבחרו בני קהת להיות הנושאים בכתפם את כלי המשכן הקדושים. בני לוי זכו בתפקיד בזכות התנהגותם בחטא העגל. בני קהת נבחרו למרות שלא היו הגדולים.

ההחלפה בין הבכורים שהיו קדושים מבטן להיות במקדש ללוויים מתבצעת בפרשה, אך הביטוי לכך מגיע קודם כבר כאשר יש ציווי למנות את ישראל ובני שבט לוי אינם בכלל הספירה, אלא בספירה לחוד.

כשם שבחירת בני לוי ובחירת משה ואהרן מהשבט כך גם בחירת בני קהת הינה על ידי הקב"ה.

אבל למרות קדושתם הגדולה כמשרתים במשכן ישנם איסורים המגבילים ומכוונים את העבודה.

כאן במקורות הבאים אביא מקורות מבחירת שבט לוי ועד בחירת בני קהת ותפקידם.

מהו "הפקד"?¹

"הפקד את הלוויים" – לשון מינוי ושררה, על דבר שהוא ממונה עליו.
רש"י

מהו "הפקד"? 2

"הפקד את הלווים" – באר למה לא התפקדו, כי פקודת המשכן עליהם על כן לא יצאו בצבא.

מהו "המה ישאוהו"?

"המה ישאוהו" – הם הם הנושאים בנסוע המחנה והם המשרתים בחנותם וסביב המשכן יחנו.

ראב"ע

מהו "הפקד"? 3

"ואתה הפקד" – שנית, שיהיו נבדלים משאר העם בענין הפקידות כי להם בלבד תהיה פקודת הקודש.

ספורנו

מהו "הפקד"? 4

אמר אצל הלווים לשון פקידה לפי שהפקידה היינו המספר ו"שאו" היינו לשון נשיאות המעלה אשר ישראל היו צריכים לזה להראות חובתן נגד כל האומות שנמשלו לקש שאין להם מספר. אבל הלווים אין צורך להם להראות התנשאותם על ידי המספר כי בלאו הכי יש להם נשיאת ראש במה שעשהאם הקב"ה פקידים על ביתו הקדוש לכך אמר אחר "ואת ראשם לא תשא" "ואתה הפקד את הלווים". לומר לך שמצד שנעשו פקידים יש להם נשיאות זולת המספר שבתוך בני ישראל כי לגיון מלך המה וכל רואיהם יכירום כי הם זרע ברכ' ה'. אבל הבכורים שנפסלו מן העבודה על ידי מעשה העגל הוצרכו לנשיאת ראש על ידי המספר לכך פרט אצלם שניהם. ומה שאמר לשון "נשא" אצל בני קהת ובני גרשון היינו ליתן להם נשיאות ראש כנגד בני מררי כי עבודת שניהם יותר מקודשים ממשא בני מררי על כן לא הזכיר "נשא" אצל בני מררי.

כלי יקר

מהו "ואתה"?

"ואתה הפקד את הלווים" – באר הטעם שלא ימנו בתוך בני ישראל כי הם מובדלים מישראל אם במנין לגולגלותם כי הם נתונים לעבודת הקודש. ואם במנין לצבא המלחמה הם יהיו מופקדים לצבא המשכן. וכן אין צריך למנאם לעניין חלוקת הארץ, שלא נטלו חלק בארץ ועל כן אין צורך שישגיחו ראשי המטות על מניינם. לכן אמר "ואתה הפקד" – אתה לבדך.

מהם תפקידי הלווים?

וחשב בזה ה' עניינים:

1. שיהיו מופקדים על משכן העדות בעת עומדו במקום אחד, היו הם השוערים והשומרים וכן על היין והסולת והבשמים והחביתים ולחם המערכת.
2. "המה ישאו את המשכן" – בעת הנסיעה וזה מצווה גם לדורות. בעת הנסיעה יקיפו את המשכן.

3. בעת הנסיעה והחניה יתעסקו בהקמתו ובפרוקו וזה נהג כל ימי המדבר.

4. הלווים יהיו כמחיצה בין מחנה ישראל ובין המקדש, שהמקדש הוא כלב בבעל חי שממנו תוצאות חיים וסביב לו הריאה המגינה עליו וסביב לו האיברים החיצוניים.

5. "ושמרו הלווים" – הלווים שומרים בכ"א מקומות.

מלבי"ם

מדוע לא נתמעטו בני קהת?

בני קהת היו מרובים מגרשון ומררי משום שהם היו שומרי משמרת הקודש – שעמדו במה שקבלו על עצמם לשמור, משום הכי לא נתמעטו כל כך. מה שאין כן גרשון ומררי לא יכלו לשמור כל כך.

מה עניין המסך לכלי הקודש הנשאים על ידי בני קהת?

"המסך וכל עבודתו" – ובמדבר היה נמסר לבני קהת והנראה שהיה סגולה לעסק התורה כמו מעשה הארון.

מה היה תפקידו העיקרי של אלעזר?

"פקודת שומרי משמרת הקודש" – הוא היה מופקד בייחוד על בני קהת.

ובא הכתוב לכאן כדי לפרש דמשום הכי היה אלעזר נשיא נשיאי הלוי בשביל שהיה בידו משמרת הקודש – תכלית מעשה המשכן כמו הלב לכל איבריו.

הנצי"ב

מהו הייעוד שלשמו נבחרו הלווים?

כל הייעוד של החיים תלוי בכך שנזכור תמיד כי רצון ה' הקובע את ייעוד חיינו קיבל את ביטוי ב"עדות שבמשכן" וביטוי זה נובע מאת ה', הגיע אלינו מאת ה' והוא לנו בבחינת נתון. בחינת הנתון שבעדות התורה מסומלת על ידי מקומה במרכז האומה ועל ידי הרחקת האומה מן המרכז הזה. והלויים נתמנו לשומרי העדות הנתונה מידי ה'. אולם אותה שמירת מקדש מתוארת רק כנובעת ממהותו ומצורכו של המקדש. ואילו כאן היא נתפשת מבחינת יחסה לכהנים ולאומה. ובהתאם לכך מתואר כאן מעמד הלויים שומרי המקדש ביתס לשני החוגים האחרים שבאומה. הכהנים מזה והאומה מזה והכתוב מבאר תחילה את מעמד הלויים ביחס אל הכהן.

מהו התפקיד של הלוי בהקשר לתפקיד הכהן?

הכנת האומה וחינוכה למקדש היא חלק מהותי של שמירת הלויים. וסילוק יד אדם מן המקדש הוא נקודת המוצא של תפקיד הכהן. והוא הכהן הוא ראשון השומרים על עדות התורה. הוא שומר עליה מפני האומה ומפני עצמו. משום כך שמירת הלויים על מקדש התורה מתוארת כאן כסיוע לכהן. זו עבודה המסייעת לכהן למלא את התפקיד המוטל עליו. כך נקשר קשר הדוק בין תפקיד הלויים לבין ייעוד הכהן – לכוונן ולחנך את

העם.

מהי מהות תפקיד השמירה של הלויים?

"ושמרו את משמרתו" – שמירת הלויים היא משמרת המוטלת עליהם מטעם הכהנים. אך יחד עם זה הרי זו משמרת כל העדה. שהרי הכהנים עצמם אינם אלא נציגי העדה במקדש. כי התורה לא ניתנה לכהנים וללויים, אלא היא הופקדה בידי כלל העדה. ולא כהנים ולויים יבנו לה מקדש אלא כלל העדה נצטוו לבנות מקדש לתורה, למען ישכון ה' בתוכם. נמצא שהכהנים והלויים עומדים שם בשם האומה. ובייחוד שמירת הלויים מסביב למקדש חייבת להעשות מטעם האומה. כי התורה ומקדשה הם משמרת קדושה שהופקדה בידי האומה. והשמירה על התורה לבל יפגעו בה אחרים והם עצמם היא החובה הראשונה המוטלת על שומריה. ולפיכך לטובת עצמה ולצורך מילוי חובתה שולחת האומה את הלויים אל משמרתם. עליהם לשמור על משכן עדות התורה בפני האומה בכללה ובפני כל יחיד שבה. ואין זו שמירה בפני העם, אלא זו שמירה גם בפני הכהנים. שכן מצוות "והזר הקרב יומת" מרחיקה כל זר מעבודת הלויים. אין היא מגבילה רק את העם. אלא היא מרחיקה גם את הלויים זה מעבודת זה. והיא מזהירה גם את הכהנים לבל ישיגו את גבול הלויים. הכל חייבים בשמירת הסייגים שהתורה גדרה לשומריה.

רש"ר הירש

עבודת הלווים

מהו "ושרתו אותו" ? 1

"ושרתו אותו" – ומהו השירות, ושמרו את משמרתו לפי ששמירת המקדש עליו שלא יקרב זר. כמו שנאמר: "אתה ובניך ובית אביך אתך תשאו את עוון המקדש" והלווים הללו מסייעים אותם, זו היא השירות.

מהו "משמרתו" ?

"משמרתו" – כל מינוי שהאדם ממונה עליו ומוטל עליו לעשותו, קרוי משמרת בכל המקרא.

כיצד תפקיד הלווים הוא "משמרת לכל בני ישראל" ?

"משמרת בני ישראל" – שכולם היו זקוקים לצורכי המקדש, אלא שהלווים באים תחתיהם בשליחותם, לפיכך לוקחים מהם המעשרות בשכרם.

מהו "נתונים" ? 1

"נתונים" – לעזרה.

רש"י

מהו "ושרתו אותו" ? 2

"ושרתו אותו" – כי עליו מוטלת משמרת הכל. ובכך היתה עבודת הלווים שרות לכהן גדול בחלק המוטל עליו משמירת המשכן וכליו ובשמירת הכהונה שלא יקרב זר, המוטלת על אהרון ובניו בלבד.

מהו "משמרת כל העדה" ?

"משמרת כל העדה לפני אוהל מועד לעבוד את עבודת המשכן" – לשרת בצורכי העבודה, שזה היה ראוי לעדת הסנהדרין, לולא חטא העגל.

מהו "משמרת בני ישראל" ? 1

"משמרת בני ישראל לעבוד את עבודת המשכן" – לשאת ולשורר שזה היה ראוי לכל ישראל.

מהו "נתונים" ? 2

"נתונים נתונים המה לו" – שתהיה כל עבודתם על פי אהרון ובניו, לא זולתם.

מהו "מאת בני ישראל" ?

"מאת בני ישראל" – שיתחייבו לתת להם מעשר ראשון חלף עבודתם.

"ושמרו את כהונתם" – לכל דבר המזבח ולמבית לפרוכת, שלא יקרב הלווים.

ספורנו

כיצד מתבטאת "ושמרו" ?

"ושמרו את כלי אוהל מועד" – שיהיו הכלים על מתכונם בלי חסרון, שיהא בהם כח לקדש שאין כלי שרת מקדש אלא כשהיא שלמה.

מהו "משמרת בני ישראל" ? 2

"משמרת בני ישראל" – שהמה מחויבים להכין הכלים כדי "לעבוד את עבודת המשכן" וזה הוטל על הלווים.

מהו "לי" ?

"והיו לי הלווים" – לי לדורות, שלא יתחלפו לעולם כמו בכורים. שיהיו עסוקים ומופרשים לגבוה.

הנצי"ב

מהו "כלי האוהל" ?

"ושמרו את כלי האוהל" – הארון השולחן המנורה והמזבחות הם "כלי אוהל מועד", הם ההופכים את המשכן למרכז ולבית מועד שהעדה תמצא בו את הייעוד

המאחד את כולם. כי הכלים האלה מייצגים את התפקיד המוטל על ישראל. והם מסמלים את מה שניתן לכל נפש ואת כל מה שנדרש מכל נפש בהתאם לתפקיד הזה. המשכן מפקיד את הכלים האלה בידי הלוויים. יחד עם זה הרי הם משמרת המופקדת בידיהם מכל נפש בישראל. הם משמרת בני ישראל. לכל נפש בישראל קנויה זכות בהם. וברוח זו עליהם לעבוד את עבודת המשכן.

מהו המעמד המיוחד של מינוי הלוויים בידי משה והכהנים?

עבודת הלוויים היא מטעם הכהנים והעם. אף על פי כן אין הכהן והעדה שולטים בלוויים מחמת הכח שבידם או מצד עצם רצונם. ה' מצווה כך ביד משה. פקודה אלוקית המבוצעת על ידי משה מעבירה ללוויים את השמירה ואת העבודה במקדש. זו השמירה והעבודה המוטלת על הכלל ועל הכהן למען הכלל. משה יוציא את הלוויים מן העם או יקח אותם כ"נתונים" מאת העם ויתן אותם לכהנים למטרה זו. והדברים אמורים בייחוד בכהנים. אין הכהנים שולטים בלוויים, מעבר למטרה מסוימת זו ומחוץ למה שנכלל במצוות ה'. מעמד הלוויים ביחס לכהנים איננו נובע מעליונות כללית של הכהנים. לעולם אין הוא חורג ממה שנקבע בפקודה זו על תוכנה ומטרתה.

מה הופקד בידי הלוויים?

בידי הלוויים הופקד המקדש כחפץ הטעון שמירה. היה עליהם להגן עליו מפני זרים, לשקוד על קיומו בשעת מסע ולהקים אותו בשעת חנייה. היה עליהם לדאוג שהמקדש יהיה נכון, מוכן ומזומן להקמתו כהלכה.

רש"ר הירש

מיהו "העמרמי"?

"ולקחת משפחת העמרמי" – משה ובניו.

רשב"ם

היכן מקום חנייתם של בני קהת ומה קרה בעקבות כך?

"תימנה" – וסמוכים להם דגל ראובן החונים תימנה, אוי לרשע ואוי לשכנו. לכך לקו מהם דתן ואבירם ומאתים וחמישים איש עם קרח ועדתו שנמשכו עמהם במחלוקתם. רש"י

מדוע מקום חניית בני קהת "תימנה"?

"תימנה" – ובעבור שבני קהת נכבדים מכל בני לוי הושם קהת בימין, כי הוא נכבד מהשמאל ומהאחור ואין אחר מזרח נכבד ממנו.

מהו מקום חניית שני אחיו של קהת ומדוע?

ובעבור שהיה גרשון בכור לוי יש לו מעלה גדולה על מררי, כי הוא נושא את הקודש כנגד משא מררי, על כן חנה גרשון במערב כמו דגל אפרים. ומררי בצפון כדגל דן שהוא בכור השפחה. והנה הקהתים מצד דגל ראובן על כן התחבר קרח עם דתן ואבירם. ראב"ע

מהו "נשא את ראש"?

"נשא את ראש בני קהת" – מנה מהם את הראויים לעבודת משא והם מבן שלושים עד בן חמישים שנה. והפחות משלושים לא נתמלא כוחו והיותר על חמישים כוחו מכחיש מעתה. רש"י

מדוע שינה הקב"ה בלשון פקידת הלוויים מנשיאת ישראל?

כשמנה את ישראל על ידי נתינת כופר אמר "נשא" – הוא הנשיאת ראש שלהם. מה שאין כן הלוויים שלא נתנו כופר אמר "פקוד". אם כן למה שינה את לשונו וחזר לומר "נשא"?

ונראה כי לצד שנתן ה' להם עבודה פנימית לשאת ארון ושולחן, לזה ייחס להם לשון נשיאת ראש. בערך גרשון ומררי שיהיו הם מעולים מהם.

מדוע שינה הקב"ה ובחר שלא בן הגדול? 1
והגם שגרשון הוא בכור לוי, קחת בחר לו ה', כי ממנו יצא אור לעולם – משה ואהרן.
ושורת הדין שענף זה ישאו – ארון התורה אשר שם משה שיצא מקהת.

מדוע כתוב "מתוך בני לוי"?
ודקדק לומר "מתוך בני לוי" לצד שהוא אמצעי בין גרשון ובין מררי וייתחם אליו תוך.

אור החיים

מהו "קודש הקודשים"? 1

"קודש הקודשים" – המקדש שבכולן – הארון והשולחן והמנורה והמזבחות, והפרוכת, וכלי שרת.

רש"י

מדוע שינה הקב"ה ובחר שלא בן הגדול? 2

"נשא את ראש בני קהת" – בתחילה בעבור משה ואהרן.

מהו "קודש הקודשים"? 2

"קודש הקודשים" – הוא הארון.

ראב"ע

מדוע שינה הקב"ה ובחר שלא בן הגדול? 3

"נשא את ראש בני קהת" – לפי הסדר היה לו להתחיל בגרשון כמו במניין הקודש, רק מפני שמנין זה היה לעניין עבודתם בקודש ואז נבחרו בני קהת לשאת את הארון וכלי הקודש שהם האיברים הפנימיים הקדומים לפי מעלתם. ועל זה אמר "נשא" רצה לומר שהם ראויים לנשיאת ראש מתוך יתר בני לוי.

מדוע לא אמר "תפקדם" כמו בשאר הלווים?

לא אמר "תפקדם" כי לא פקד את כל בני קהת שיצאו מהם משה ואהרן ובניו.

מדוע נקט בבני קהת בלשון "מלאכה"?

"כל הבא לצבא לעשות מלאכה באוהל מועד" – ובבני גרשון ומררי תפס לשון עבודה וידוע הבדלם, ששם מלאכה מציין מלאכת מחשבת שיש בה אומנות ושם עבודה מציין שיש בו טורח הגוף. לכן בבני קהת שהיה עניינם עם דברים המקודשים שהיה צריך להתעסק בהם במחשבת הלב לבל יסיה דעתו מקדושתם קוראהו מלאכה. ומצד שיש בה גם משא וטורח הגוף אמר "ואת עבודת בני קהת". ושם עבודה כולל גם כן עבודת ה' שיש בדבר ומלאכה מציין אופן התעסקו בזה שהוא מלאכת מחשבת להזדבק בקודש

במחשבה זכה.

מלבי"ם

מהו "כל בא לצבא"?

"כל בא לצבא" – כל הכשר לכך. כאן למדנו שלא כל שהיה מבין שלושים שנה נמנה כאן, אלא מי שראוי למשמרת הקודש.

מדוע נמנו בנפרד?

בשביל שהתבוננו בסכנה שלפניהם ממה שראו מכבר בשעת הקמת המשכן ופירוקו בימי המילואים שמי שנגע בארון ולא היה מוכשר לכך ניזק. על כן לא נמנו בכלל נושאי המקדש ונכנסו בכלל טפלים.

מהו "לעשות מלאכה"? 1

"לעשות מלאכה באוהל מועד" – מלאכת עשיית כלי קודש אם נדרש לעשות מחדש איזה כלי שרת.

מהו "לצבא"?

"לצבא" – למשא שזהו עיקר עסק בני קהת.

הנצי"ב

מהו "לעשות מלאכה"? 2

"לעשות מלאכה" – שינה מהאמור בעבודת בני גרשון ובני מררי "לעבוד עבודה" ואמר "לעשות מלאכה". העיר בזה שאין בכללות מעשה בני קהת עבודה לצד שהארון הוא אדרבא – נושא את נושאו, ואין עושים בו אלא מלאכה.

עוד נראה כי לצד שיש להם לעשות סדר נכון במשאם כשנושאים בכתף וכיוון ההליכה לצד כבוד ארון האלוקים, כנושא אדונו על כתפו. לזה קרא עבודתם – מלאכה, מה שאין כן בעבודת בני גרשון ובני מררי.

אור החיים

מה המיוחד בבחירת שבט לוי ובני קהת?

בחר ה' בשבט לוי מצד היותם מועטים, כי כן מצינו בהרבה מקומות שהקב"ה בחר במועט. וכן בג' משפחות אלו, גרשון קהת ומררי. היה מררי מרובה באוכלוסין על כן נתרחק מן משא של הקודש וניתן למועטים, ודבר זה מבואר מעצמו.

כלי יקר

כיצד "ימותו"?

"ולא יגעו אל הקודש ומתו" – שאם יגעו חייבים מיתה בידי שמים.

רש"י

מתי "יבואו בני קהת"?

"ואחר כן יבואו בני קהת" – לאחר שתכסו את הארון והכלים.

רשב"ם

על מה היה ממונה אלעזר? 1

"פקודת כל המשכן" – אלעזר עוד היה ממונה על משא בני קהת, לצוות איש איש על עבודתו ועל משאו והוא המשכן וכל אשר בו, כל הסדורים למעלה בפרשה זו. אבל משא בני גרשון ומררי שאינה מקודש הקודשים על פי איתמר היה.

רש"י

מה האחריות של משה ואהרן על בני קהת?

"אל משה ואל אהרן" – כי מצוה על אהרן ובניו להשמר שלא יבואו הקהתים לידי כרת.

ראב"ע

על מה היה ממונה אלעזר? 2

והנה אלעזר אמרכל על שלושת הנשיאים וגזבר למשמרת בני קהת ואיתמר גזבר לגרשון ומררי. ומפני שלא הזכיר באלעזר "ונשא" כאמור בלויים, יראה שאינו נושא אותם, אבל הוא פקיד עליהם ונותן אותם מידו ליד בני קהת אשר יבחר בהם בזריזות וחסידות והם ישאו אותם ויחזירו לידו בהקים המשכן.

רמב"ן

מהו "אל תכריתו"? 1

"אל תכריתו" – אל תגרמו להם שימותו.

רש"י

מהו "אל תכריתו"? 2

"אל תכריתו" – למשה אהרון ובניו.

ראב"ע

מהו "אל תכריתו"? 3

"אל תכריתו" – אל תניחו את המשאות באופן שיזכה בהם כל הקודם. כי בזה האופן יקרה שידחפו זה את זה ויחללו את הקודש וזה יהיה סיבה להכריתם.

ספורנו

מהו "וחיו ולא ימותו"?

"וחיו ולא ימותו" – יוסיפו חיים. ולא ימותו בכרת והטעם כי אם ישמרו יקבלו שכר ואם לא יענשו, כי יתכן שלא יענשו על כן "ולא ימותו".

מהו "על עבודתו"?

"על עבודתו" – בכלי הקודש.

מהו "ואל משאו"?

"ואל משאו" – לשאת בכתף.

ראב"ע

מהו "ושמו אותם"?

"ושמו אותם איש על עבודתו ואל משאו" – ולא שיהיה כל הקודם זוכה, אבל ימתין כל אחד להיות מצווה ועושה.

ספורנו

מהו "וזאת עשו"?

"וזאת עשו" – שלא יהיו בני קהת ברשות עצמם לשאת כחפצם, שאז לצד חיבת עבודת הקודש הכל רצים לעבוד ונמצאו שוגגים בדבר. אלא ישימו אותם אהרון ובניו איש איש. ובזה כל אחד מכיר מקומו.

אור החיים

מהו "כבלע את הקודש"? 1

"כבלע את הקודש" – לתוך נרתק שלו, בלוע שלו הוא כיסויו.

רש"י

מהו "כבלע את הקודש"? 2

"ולא יבואו" – הקהתים אל אוהל מועד לראות "כבלע את הקודש". והטעם כאשר יוסר בנינו, יוסר מסך הפרוכת ונגלה הארון. ויש אומרים כי "כבלע" – כמו כסות. והטעם כאשר יכסו את הארון לשאת אותו. וזהו טעם קרוב מהראשון. והנה שתי אזהרות, שלא יגעו בקודש כי אם בבדים ישאוהו, ולא יראו הקודש.

ראב"ע

מהו "ולא יבואו לראות"?

"ולא יבואו לראות" – באופן זה לא יבואו לראות כשהכהן מכסה את כלי הקודש, כדי להקדים איש את חברו, ולא ינהגו קלות ראש באופן שיתחייבו מיתה.

ספורנו

מהו "כבלע את הקודש"? 3

"כבלע את הקודש" – כשסותרים את ההיכל נגלה כבוד ה' ואם יראו – ימותו. כמו שמצינו באנשי בית שמש כי ראו בארון ה'.

משעה שהיו מתחילים לפרק את המשכן היו מתרחקים בני קהת.

רשב"ם

מהי הסיבה שבני קהת אסור להם לראות את הקודש?

בעבור היות כבוד יושב הכרובים שם הוזהרו הלוויים שלא יהרסו לראות את ה' עד שיורידו הכהנים את הפרוכת. כי אז תראה הכבוד בחביון עוזו וישוב אל מקומו הראשון לקודש הקודשים ויהיה "כבלע את הקודש" כפשוטו.

רמב"ן

מדוע "ושמו"?

כדי שלא יבואו לידי ראייה "כבלע את הקודש". "ושמו" – שלא יועיל בהכרת כל אחד מקומו לבד, אלא לא יכנס לשים ידו לשאת עד שיאמר לו אהרון ובניו: פלוני, שים ירך במקום פלוני לישא. וכן על זה הדרך.

מהו "וחיו ולא ימותו"? 1

"וחיו ולא ימותו" – כי בהתעסקם בארון שבו התורה שהוא "מקור החיים" יאריכו ימים. ולחשש ההיזק שיכול להיות מהנגיעה והראות בו אמר "ולא תמותו".

אור החיים

מדוע "ואחרי כן יבואו"?

"ואחרי כן יבואו" – שלא יבואו לשאת עד שיכלה לכסות את כולם ולא שישאו כל שנתכסה ראשונה שאז יצויר שיגעו אל הקודש. וגם יש לומר שגם אחר שנתכסו לא ישאום רק על ידי המוט.

על מה היה ממונה אלעזר? 3

"ופקודת אלעזר" – היה משגיח עליהם ביחוד.

מהו "אל תכריתו"?

"אל תכריתו" – מפני שיש חשש שמרוב חשיבות הקודש ימהר כל אחד לשאת וידחקו את עצמם קודם שיכסו הכלים, על כן צוה שאין רשות לבני קהת לעשות דבר מעצמם רק על פי משטרם של אהרון ובניו שיסדרו לכל אחד מה ישא וכמה שעות ישא.

מהו "ושמו איש איש"? 2

"אהרון ובניו יבואו ושמו איש איש על עבודתו ואל משאו" – שיסדר מי ישא ומי יעבוד. רוצה לומר להניח על כתף הנושאים ובכל שעה החליפו את הנושאים והכל על פי פקודת אהרון. וממילא לא ידחקו לקדם הזמן ועל ידי כך לא יבוא לראות "כבלע את הקודש".

מלבי"ם

מהו "וחיו ולא ימותו"? 2

"וחיו ולא ימותו" – יוסיפו חיים ולא יכרתו. כל קדושה נותנת חיים לנזהר בהם כראוי ומכרית למי שאינו נזהר כראוי.

אהרון ובניו יעמידו את נושאי כל כלי הקודש אל המשא, משום שהיו הכל מכוסה ואם לא היו עושים כן היו בעל כורחם מגביהין הכיסוי כרגע לדעת איזה כלי הוא.

מהו "כבלע את הקודש"? 4

"ולא יבואו" – כהרף עין. והזהיר הכתוב שלא יראו אפילו "כבלע את הקודש".

הנצי"ב

חלקי המקדש נמסרו לבני קהת עטופים, לבל יגעו בהם בידיהם. כאן נאמר שאסור להם אף להיות נוכחים בשעת עטיפת הקודשים. אל יבואו "לראות" את הקודש בשעת כיסוי. אם אין אנחנו טועים הרי זו תכלית האיסור הזה. המקדש הוא עניין למחשבה ולא לראיה חושנית. נושאי המקדש יכוונו לו את דעתם ואל יזונו בו את עיניהם. משמעות המקדש תמלא את רוחם ואל יסיחו דעתם ממנה. זה הוא יסוד

מהותי של החובה המוטלת על נושאי המקדש. ולפיכך אם הם זנים בו את עינם
החושנית בשעת כיסוי, הרי הם מחללים אותו בליבם.
רש"ר הירש